

RESNIČNI SIN RESNIČNEGA OČETA

Jaz vam bom Oče in vi boste moji sinovi (2 Kor 6,18).

Film Nebeško kraljestvo je pronicljiva podoba potovanja moškosti in take podobe so nam lahko v veliko pomoč. Ameriški pisec Norman Maclean (1902-1990) je zapisal: »Človek katere koli starosti samega sebe ne more bolje odkriti in spoznati kot tako, da najde zgodbo, ki mu na nek način pripoveduje o njem samem.« To je dobro začetno izhodišče. Moški brez očeta je garač, zgrbljen pod tegobami življenja. Njegov pravi oče — skrivnostna, a nekoliko strašljiva pojava - pride k njemu in ga povabi na potovanje. Moški se obotavlja, negotov glede domnevnega očeta in njegovih namenov. Kako bi se v takih okoliščinah odzvali vi? Pomislite. Morda vam bo ta zgodba pomagala razumeti, kako se odzivate na Božje ponudbe.

Ne pozabite, da ste sinovi dobrotljivega, močnega in zavzetega Očeta, ki je toliko moder, da vas bo vodil po Poti, in toliko širokogruden, da bo na potovanju skrbel za vas, pri čemer bo z vami prehodil vsak korak posebej.

Ravno to je tisto, kar nam je najteže verjeti - resnično verjeti, globoko v srču, tako da za vedno spremeni nas in naš pristop k vsakemu posameznemu dnevu.

Po več tisoč pogovorih z moškimi, sem prepričan, da je prav to dilema, ki družijo vse moške. Mi v to preprosto ne verjamemo. Naše ključne predpostavke o svetu je mogoče strniti v sledečo misel: ko poskušamo doseči, da bi življenje teklo gladko, smo prepuščeni sami sebi. Nihče ne pazi na nas. Nihče ne skrbi za nas.

Kadar imamo težavo, jo moramo bodisi rešiti sami bodisi sprejeti poraz. Če želimo, da se nam zgodi kaj dobrega, moramo za to poskrbeti sami. Marsikdo izmed nas se sklicuje na to, da je Bog njegov Oče, a če povem odkrito: ni videti, da bi nas Bog slišal. Ni nam čisto jasno, zakaj. Morda česa nismo naredili prav. Morda ima Bog pomembnejše opravke. Iz takšnih ali drugačnih razlogov je naše izkustvo tega sveta izoblikovalo naš pristop k življenju. **Prepričani smo, da smo brez očeta.** »Nekako težko verjamem, da bi Bog zame želel kar koli dobrega.« Aha. Mnoge moške prevzema podoben občutek. Tudi če drugače ubesedimo, čutimo, **česa nas je naučilo življenje: da smo sami.**

Oglejmo si, kako živimo moški. Če bi moral iskreno oceniti svoje življenje zadnjih tridesetih let, bi moral priznati, da je njegova **glavnina minila v borbah in vdajanju užitkom.** Na vso moč sem se gnal za dosežki in se pri tem v bitke, ki so se mi postavile na pot, podajal z odločnostjo, a tudi **z zagnanostjo, ki je temeljila na strahu** - globoko v sebi sem bil prepričan, da ni nikogar, ki bi mu lahko zaupal, da me bo podprl. Življenje je bilo borba. Po drugi strani sem si privoščil drobne pregrehe, s katerimi sem si lajšal bolečino, ki je bila posledica zagnanosti, in osamljenosti. Užival sem denimo na večerjeh v restavracijah ter kupoval pohodniško in taborniško opremo. Moje življenje je bilo golo vdajanje užitkom. Šlo je za **način življenja, ki je značilen za človeka brez očeta.**

»Najtežja ter najbolj osrečujoča stvar na svetu je, da iz vsega srca zakličeš: *Oče!* [...] **Glavna človekova napaka je, da se k Bogu ne ozira kot k Očetu; največja bridkost je, da tega ne zmore.**« Največja bridkost. O tem velja razmisliti. Nekdaj nisem tako razmišljal, **saj je življenje brez očeta postalo normalno (normalno za nas), zato o tem nasploh zelo malo razmišljamo.**

RESNIČNI SINOVI RESNIČNEGA OČETA

Zato se je Jezus vedno znova vračal k temu osrednjemu vprašanju ter mu posvetil svoje nauke, prilike ter prodorna vprašanja. Če se ponovno zavemo dejstva, da se večina izmed nas počuti, kot da bi bili brez očeta, se nam bo najbrž zazdelo smiselno, da je to vprašanje v resnici srž Jezusovega poslanstva. (Mt 7,9-10; Mt 6,26.28; Mt 18,12; (18,13-14) Ne glede na to, koliko lahko na tej točki svojega življenja v to verjamete, lahko vsaj zaznate, kam Jezus meri. **Imate dobrega Očeta.** Boljši je, kot ste si mislili. Pomembni ste mu. Resnično pomembni. Dober je in darežljiv. Ravna v vaše dobro.

Ta spoznanja so vsekakor ključna sestavina Jezusovih nauk, čeprav moram priznati, da se me sploh niso zares dotaknila, dokler nisem začel razmišljati o potrebi po moški iniciaciji in trčil ob vprašanje: **Toda kdo bo opravil iniciacijo?** Večine naših očetov bodisi ni več bodisi so v svojem svetu bodisi so tudi sami neinicirani moški. Redki, zelo redki moški imajo očete, ki som jih resnično uvedli v odraslost. **Kje lahko najdemo pravega očeta, da nas bo uvedel v odraslost?** Nenadoma se mi je začelo svetlikati. Morda je to tisto, kar je želel sporočiti Jezus. Podoben proces lahko opazimo pri vsakem pravem odkritju: najdemo se pred težkim vprašanjem in ko najdemo odgovor nanj, se izkaže, da smo imeli odgovor že nekaj časa pred nosom.

Najgloblje življenjsko iskanje in osrednjega pomena v življenju moškega je iskanje očeta: ne samo svojega zemeljskega očeta, ne samo izgubljenega očeta svoje mladosti, temveč podobo moči in modrosti, ki je zunaj moje potrebe in večje od moje lakote.

TODA SAJ IMAMO OČETE

Deček svojo identiteto, svojo moškost in odgovore na najgloblja vprašanja o samem sebi izpelje iz svojega očeta. To je dvorezen meč. **Kar je Bog ustvaril zato, da bi bilo dobro, mogočno in lepo, je za mnoge moške postalo smrtni udarec.** Sodba, izrečena nad njihovim življenjem. **Najgloblja moška rana je namreč rana, povezana z očetom.** Bodisi zaradi

nasilja, zavračanja, nedejavnosti ali zapustitve — večina moških ni bila deležna ljubezni in priznanja, ki so ju kot dečki potrebovali od očeta. Deležni so bili nečesa drugega: rane. Če je imel namreč oče možnost, da ovrednoti, je imel tudi možnost, da razvrednoti. In to je zgodba večine moških, ki berejo to knjigo. Oče vas bodisi ni obdaril z globokim občutkom moškosti in vrednosti, temveč ste pri njem naleteli samo na tišino, bodisi vas je razvrednotil, vam moškost odvzel. Tako ali drugače vam je zadal rano, ki moškega ključno zaznamuje.

Dovolite torej, da vas vprašam: ali res imate, kar potrebujete? Prisluhnite lastnemu odgovoru. Kdo vam je to povedal? Mislim si, da vaš oče.

Poleg rane je tu še nekakšna zapuščina - nekaj, glede česar imamo občutek, da smo podedovali od očetov: nekakšna prvinska vez, nerazdružljiva povezanost z očeti in njihovim moškim bistvom. Sam pri sebi opažam nekatere lastnosti, ki jih je imel moj oče, in se ob tem kar zdrznem. Bil je vzkipljiv - in tudi sam sem tak. S svojo jezo me je pogosto ranil; tudi jaz sem že ranil svoje sinove. Kako mi je to zoprno! Moj oče je imel občutek, da mu pripada vse, česar se mu zahoče, in kadar ni bilo po njegovo, je kuhal mulo. Tudi jaz včasih ravnam podobno in to me žalosti. V hipu se ob meni znajde sovražnik in mi govori: *Vidiš, nič drugačen nisi od njega. Sin svojega očeta si.* Ob tem se počutim ponižanega. Le kako naj to zanikam? Moj oče je.

(Film *Vojna zvezd, Imperij vrača udarec*. Najgloblji strah Luke Skywalkerje je **da bo nekoč postal tak kot njegov oče Vader**). **Naša najhujša mora.** Toda zakaj? Vprašajte katerega koli moškega in povedal vam bo. **Ker se ob pogledu na svojega očeta na neki prvinski način bojimo, da je oče to, kar smo mi in kar bomo postali; da je to naša usoda.** Morda tega prvinskega strahu še nikoli nismo ubesedili, a poglejmo z druge strani: **koliko moških se leta in leta trudi, da ne bi postali takšni kot njihovi očetje?** Ali pa se jih trudijo opravičevati, braniti. In zakaj? Koliko zagrenjenih mater - ki natanko vedo, kam je treba meriti - je sinu že kdaj reklo: »Natanko tak si kot tvoj oče.« In zakaj te besede bolijo kot vbod z nožem?

Le malo srečnikov ima očeta, ki mu želijo biti podobni. Redki lahko rečejo: »Upam, da bom postal vsaj pol tako dober človek kot on.« Večina moških čuti, kot da so jih očetje na nekaj obsodili. Obsodili so nas lahko na rano, ki je posledica odgovora na najgloblje vprašanje (Ali imam potrebne lastnosti, moč in spretnost?). Obsojeni smo lahko na dejstvo, da nimamo nikogar, ki bi nas vodil v procesu uvajanja v svet odraslih. In obsojeni se počutimo na vez, ki jo občutimo z očetom: na njegove grehe, neuspehe, na to, kdo je bil kot moški. Občutek imamo, da moramo pač sprejeti, kar nam je bilo dano. Da bomo morda trudoma lahko prišli korak dlje, a bomo vedno njihovi sinovi. Navsezadnje tako pravi tudi pregovor: *Jabolko ne pade daleč od drevesa.* Če smo ponosni na družinsko drevo, se lahko samozavestno pomaknemo naprej. Če pa nismo, se moramo zavedeti, da lahko stopimo izpod njegove sence.

Vprašanja za premislek in pogovor v skupini

1. Ali se prepoznaš v avtorjevi izkušnji Boga? Opiši svojo.
2. Kako tvoja izkušnja z očetom vpliva na tvoj odnos z Bogom in kako na odnos z ostalimi moškimi?
3. **Ali ti je všeč to, kdo je ali je bil vaš oče kot moški?**
4. **Ali mu želite biti na las podobni?**
5. **Ali vas sedaj lahko vodi na vašem potovanju, vam zagotovi moško iniciacijo?**

Umestite se na ustrezno mesto na lestvici naslednjih trditev:

- a) »Želim biti tak kot on; on mi kaže, kako to doseči.«
- b) »V redu možakar, ampak ne tak, kakršen bi bil kot moški rad jaz sam.«
- c) »Večino časa v svojem svetu. Ne želim imeti kaj dosti opravka z njim.«
- d) »Zlobnež. Naj mi Bog pomaga, da ne bom podoben temu človeku.«